

Felmérés Budapest és agglomerációja munkakeresőinek idegennyelv-tudásáról és nyelvhasználati szokásairól

**a nyelvismeret, mint egyre növekvő
munkaerő-piaci igény tükrében**

A tanulmányt készítette:

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont

Gödöllő, 2017

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	2
1.1. A kutatás célja	2
1.2. Az adatfelvétel jellemzői	2
1.3. A kérdőív	3
2. A válaszadók megoszlása.....	6
2.1. Földrajzi megoszlás	6
2.2. Életkor szerinti megoszlás	8
2.3. Cél és érdeklődési kör szerinti megoszlás	8
3. A válaszok kiértékelése.....	10
3.1. Nyelvtudással kapcsolatos kérdések.....	10
3.2. Munkavállaláshoz kapcsolódó kérdések	12
3.3. A Zöld Út Nyelvvizsgaközponttal kapcsolatos kérdés.....	17
4. Összegzés	18

1. Bevezető

1.1. A kutatás célja

Kutatásunk fő célja az volt, hogy felmérjük a térség leendő munkavállalóinak idegen nyelvi ismeretét és véleményüket annak fontosságáról a munkakeresés során. Az alábbi kérdésekre kerestük a választ:

- Beszélnek-e valamilyen idegen nyelven, és ha igen, milyen szinten?
- Rendelkezik-e nyelvvizsgával, és ha igen, hogyan készültek fel rá?
- Előny-e a munkakeresés során a nyelvtudás és/vagy a nyelvvizsga?
- Kellett-e használniuk nyelvtudásukat munkájuk során, és ha igen, jellemzően milyen feladatok elvégzéséhez?

Emellett célunk volt még az is, hogy képet kapjunk a gödöllői székhelyű Zöld Út Nyelvvizsgaközpont ismertségéről a térségben, azaz Budapesten és vonzáskörzetében.

1.2. Az adatfelvétel jellemzői

A kutatás a HVG Állásbörzén, Magyarország legjelentősebb karrierrendezvényén,¹ a Szent István Egyetem (D27) standján történt, 2017. október 4-én és 5-én. A felmérést Google kérdőívvel végeztük (1.3.), melynek kitöltésére és leadására a rendezvény nyitva tartási ideje alatt volt lehetőség, kizárólag papír alapon. A kérdőívet 156 fő töltötte ki. A válaszadás nem anoním volt, a kérdőív végén azok a válaszadók, akik a nyereményjátékban részt szerettek volna venni, önként megadhatták nevüket és e-mail címüket. A kitöltők közül ezt 153 fő tette meg.

A felmérés nem reprezentatív, mivel azt csak az Állásbörzére, ezen belül is a Szent István Egyetem standjára ellátogató munkakeresők tölthették ki. Az Állásbörze látogatóinak összetételéről nem áll rendelkezésre adat, így azt nem tudjuk, hogy a minta a látogatói összetételt reprezentálja-e.

¹ <http://hvgallasborze.hu/rendezvenyrol> Letöltés: 2017.10.07.

1.3. A kérdőív

Felmérés Budapest és agglomerációja munkakeresőinek idegennyelv-tudásáról és nyelvhasználati szokásairól

*Kötelező

1. Honnan érkezett? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Budapestről
- ☐ Egyéb: _____

2. Hány éves? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ 18-25
- ☐ 26-35
- ☐ 36-45
- ☐ 46-55
- ☐ 56-65
- ☐ 65+

3. Milyen céllal jött el az Állásbörzére? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ hallgató vagyok és tájékozódom a lehetőségekről, gyakornoki pozíciókról
- ☐ végzős hallgató vagyok és állást keresek
- ☐ munkanélküli vagyok és állást/képzést keresek
- ☐ dolgozom, de szeretnék váltani
- ☐ Egyéb: _____

4. A regisztrációkor mely területe(ke)t jelölte meg, mint érdeklődési kör?

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ mérnöki, műszaki
- ☐ informatikai
- ☐ gazdasági, pénzügyi
- ☐ elsősorban nyelvtudást igénylő
- ☐ Egyéb: _____

5. Jelenleg keres-e olyan munkakört, pozíciót, ahol elvárják a nyelvtudást? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
- ☐ nem

6. Beszél valamilyen idegen nyelven? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
☐ nem

7. Van nyelvvizsgálója? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ van
☐ nincs

8. Ha van, milyen nyelv(ek)ből?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

	alapfok	középfok	felsőfok
angol	☐	☐	☐
német	☐	☐	☐
francia	☐	☐	☐
orosz	☐	☐	☐
spanyol	☐	☐	☐
olasz	☐	☐	☐
egyéb	☐	☐	☐

9. Ha van, általános vagy szaknyelvi?

Válassza ki az összezet, amely érvényes.

- ☐ általános
☐ szaknyelvi

10. Ha van, hogyan készült fel a nyelvvizsgára?

Válassza ki az összezet, amely érvényes.

- ☐ iskolai (közép/felső) kereteken belül
☐ nyelviskolában
☐ magántanár segítségével
☐ önállóan
☐ Egyéb: _____

11. Korábbi, vagy jelenlegi munkahelyén kellett-e használnia idegen nyelvi tudását? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen, rendszeresen
☐ igen, néha
☐ nem

12. Ha igen, mely készségekre volt leginkább szüksége?

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ beszédképesség (pl. szóbeli kommunikáció főnökkel, munkatársakkal, beszállítókkal, partnerekkel)
- ☐ szövegértés (pl. írott vagy hallott szöveg alapján válaszolni kérdésekre)
- ☐ íráskéesség (pl. levelezés, fogalmazás, elemzés)
- ☐ közvetítés készsége (pl. fordítás, összefoglaló készítése)

13. Dolgozott eddigi élete során külföldön? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen, már többször
- ☐ igen, egyszer
- ☐ nem, még soha

14. Ha nincs nyelvvizsgája, utasították már el emiatt a pályázatát?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
- ☐ nem

15. Ön szerint a munkaadók többnyire a nyelvvizsga papírt kérik vagy a valódi nyelvtudást nézik egy interjú során? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ csak a papírt kérik
- ☐ inkább a nyelvtudást nézik
- ☐ mindkettőt

16. Ön szerint az álláskeresés során előnyben vannak azok a munkavállalók, akik nyelve(ke)t beszélnek? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
- ☐ nem

17. Ön szerint nyelvtudással jobb pozíció és magasabb fizetés érhető el? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
- ☐ nem

18. Ismeri a gödöllői székhelyű Zöld Út Nyelvvizsgaközpontot és a Zöld Út szaknyelvi nyelvvizsgát? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ igen
- ☐ nem

2. A válaszadók megoszlása

2.1. Földrajzi megoszlás

A válaszadók földrajzi megoszlását diagramon ábrázoltuk, és táblázatban részletesen is összesítettük 154 válasz alapján (2 fő nem válaszolt a kérdésre, hogy honnan érkezett). A megadott válaszokat úgy csoportosítottuk, hogy

- Budapestet és a vonzáskörzetébe tartozó településeket² **félkövér** betűkkel jelöltük,
- a vonzáskörzetbe nem tartozó településeket *dőlt* betűkkel jelöltük.

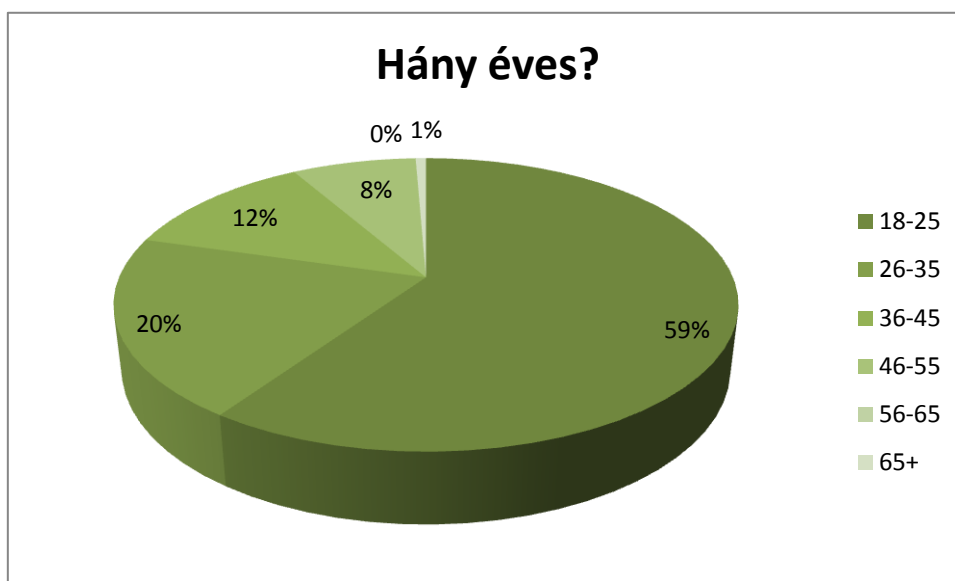
A válaszadók jelentős többsége, 84%-a (130 fő) érkezett Budapestről vagy vonzáskörzetéből. Mivel a nem ebből a régióból érkezők száma nagyon alacsony, és vélelmezhetjük, hogy nekik is egy részük ebben a régióban keres állást, vagy egyetemistaként szülővárosukat jelölték meg a kérdésre válaszolva, de a régióban élnek, így a további kérdéseknél nem szűrjük a válaszokat geográfiai szempont szerint, hanem minden választ értékelünk.

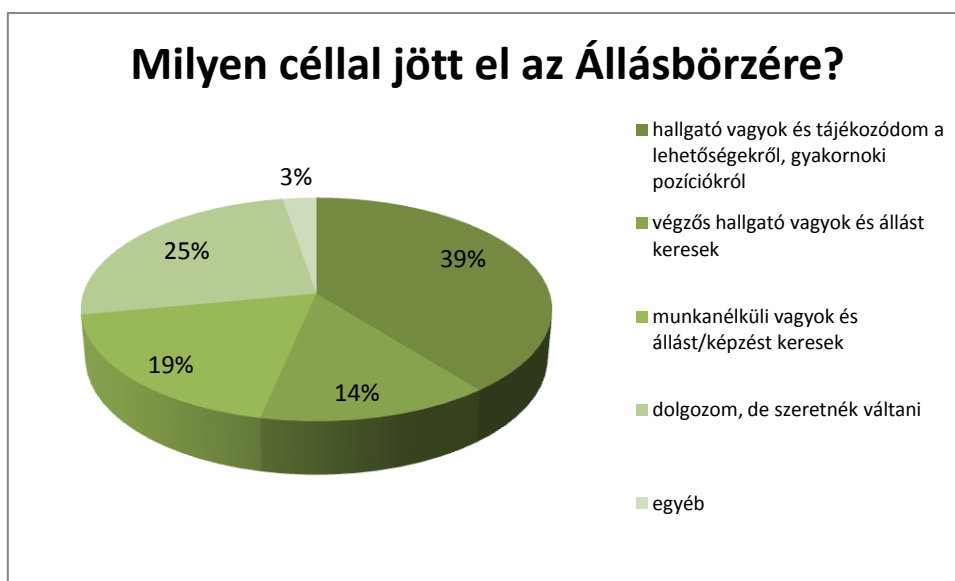
² 2005. évi LXIV. törvény a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről, 1/1. számú melléklet
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0500064.tv Letöltés: 2017. 10. 07.

Település	Válaszadók száma (fő)
<i>Balassagyarmat</i>	1
<i>Baracska</i>	1
<i>Bénye</i>	1
Budapest	116
<i>Csákvár</i>	1
Csömör	1
Dunaharaszti	1
Dunavarsány	1
<i>Eger</i>	1
<i>Esztergom</i>	1
Göd	1
Gödöllő	5
Gyál	1
<i>Győr</i>	2
<i>Gyula</i>	1
<i>Iregszemcse</i>	1
Isaszeg	1
<i>Kecskemét</i>	3
<i>Kenderes</i>	1
<i>Kiskunfélegyháza</i>	1
Kistarcsa	1
<i>Mezőkövesd</i>	1
<i>Monorierdő</i>	1
Nagytarcsa	1
<i>Ordas</i>	1
<i>Pásztó</i>	1
<i>Pilis</i>	1
<i>Surány</i>	1
<i>Szeged</i>	2
<i>Szolnok</i>	1
Veresegyház	1

2.2. Életkor szerinti megoszlás

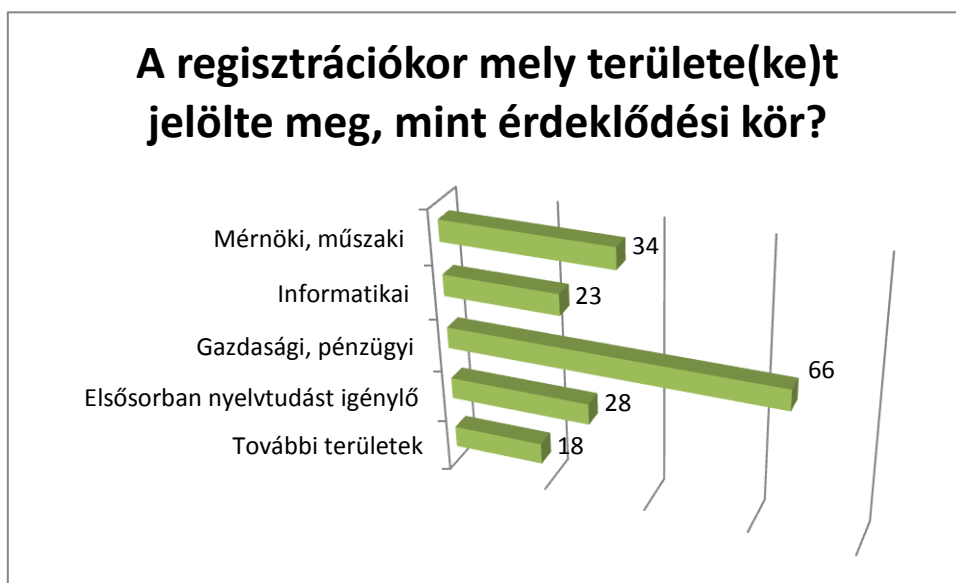

2.3. Cél és érdeklődési kör szerinti megoszlás

Nem meglepő, hogy a rendezvényen leginkább a fiatalabb (18-35 év) korosztály képviselteti magát (79%). A válaszadók több mint fele hallgató, közülük is 39% azon hallgatók aránya, akik egyelőre csak tájékozódnak és/vagy gyakorlati lehetőséget keresnek. Viszonylag magas azok aránya (a válaszadók egynegyede), akik munkahelyet szeretnének váltani. Az „egyéb” kategóriában 4 db szöveges válasz érkezett: volt aki mentoráltjai miatt, toborzási szakemberként vagy kísézőként látogatott ki a rendezvényre, de volt, aki kifejezetten képzést keresett. 6 fő nem válaszolt a kérdésre.

Az érdeklődési kör szerinti szegmentálást a HVG Állásbörze egységes jelölési rendszere³ alapján végeztük, és diagramon ábrázoltuk a megoszlást. Az egységes színek az egyes standok száma alatt is feltüntetésre kerülnek, így könnyítve meg a látogatóknak a tájékozódást, és már a regisztrációkor különböző színű mappát kapnak a látogatók, így könnyítve meg a kiállító cégek, intézmények munkáját is.

Ennél a kérdésnél több válasz is megjelölhető volt. Láthatjuk, hogy kiugróan magas a gazdasági/pénzügyi szektorban állást keresők száma. A további területekhez a következő válaszok érkeztek: állami szektor, közigazgatás (2 fő), jogi (2 fő), agrár, adminisztráció (3 fő), ügyfélszolgálat (2 fő), szociális (2 fő), oktatás, pedagógia, biológus, élelmiszer-higiénikus, kommunikáció, marketing, turizmus-vendéglátás, HR, média (2 fő), művészet. 10 fő nem válaszolt a kérdésre.

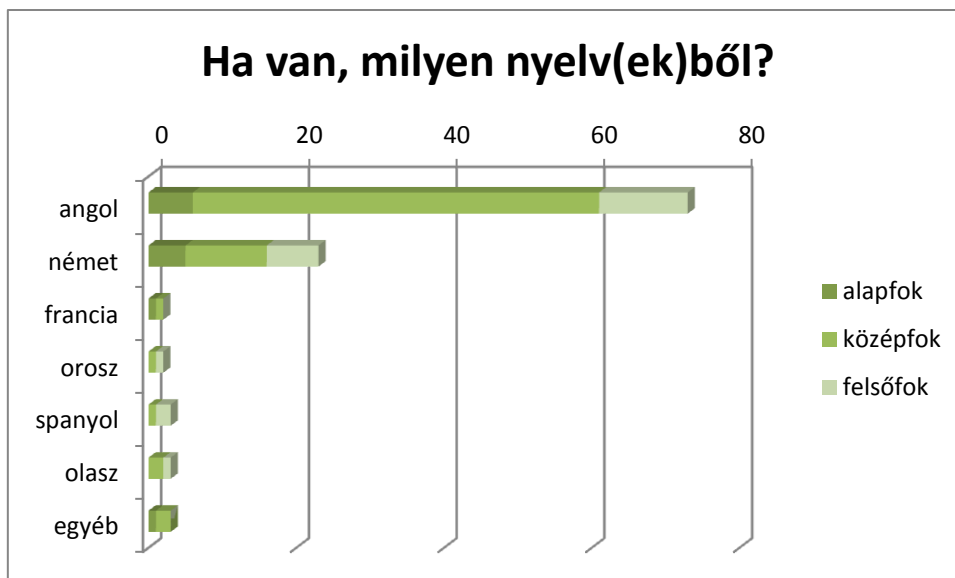
³ <http://hvgallasborze.hu/felkeszules/egyseges-jelolesi-rendszer> Letöltés: 2017.10.08.

3. A válaszok kiértékelése

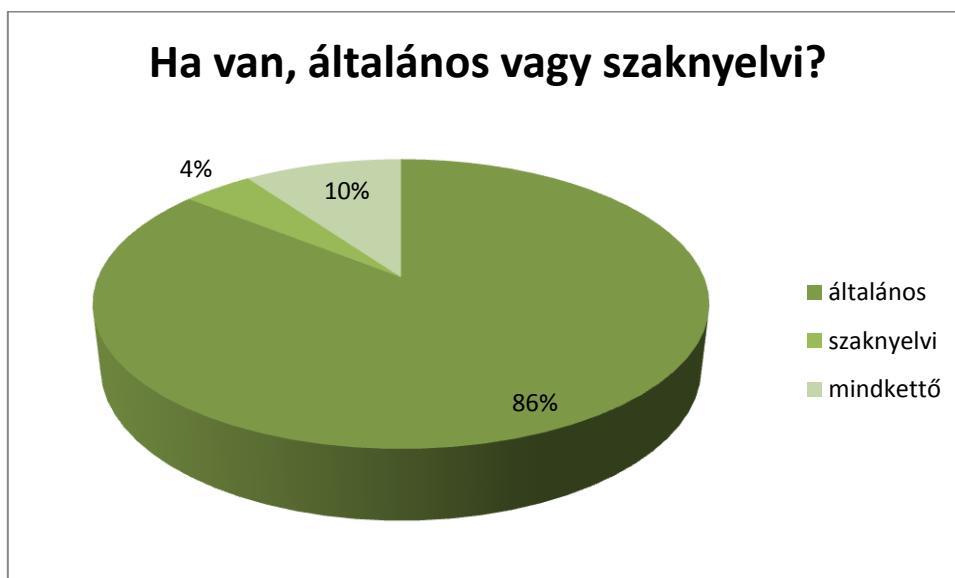
3.1. Nyelvtudással kapcsolatos kérdések

A fenti diagramokból egyértelműen leolvashatjuk, hogy a munkát keresők nem feltétlenül azonosítják a nyelvtudást a nyelvvizsga meglétével: 36%-al többen állítják magukról, hogy beszélnek valamilyen idegen nyelven, mint ahányan nyelvvizsgával rendelkeznek. A válaszadók több mint kétharmada szerint egyébként a munkaadók inkább a nyelvtudást nézik, és nem a nyelvvizsga meglétét (3.2.). Ugyanakkor a nyelvvizsga a diploma, illetve 2020-tól a felsőoktatás bemeneti feltétele.

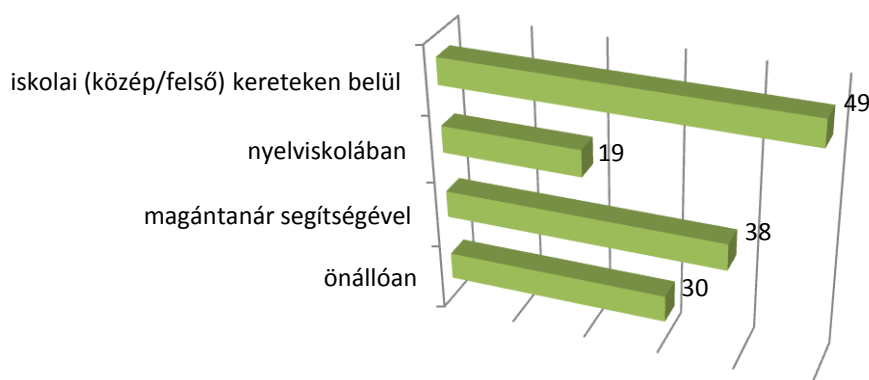

A fenti ábrából leolvashatjuk, hogy a többségnek egy nyelvvizsgája van, mely jellemzően egy angol középfokú nyelvvizsga. A válaszokat részletesebben is megvizsgáltuk, melyből kiderült, hogy a nyelvvizsgával rendelkezők 28%-a minimum két nyelvvizsgával rendelkezik, két különböző nyelvből (19 fő 2 db, 2 fő 3 db és 1 fő 4 db nyelvvizsgával rendelkezik).

Ugyanakkor láthatjuk azt is, hogy a szaknyelvi vizsgával rendelkezők aránya – mely a munkaerő-piacon egy sokkal inkább használható nyelvtudást takar – viszont mindössze 14%. Ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy a 2020-tól a felsőoktatásba már középfokú nyelvvizsgával bekerülő hallgatók tanulmányaik alatt célzottan szaknyelvet tanuljanak, és kimeneti feltételként szaknyelvi vizsgát tegyenek, ellenkező esetben épp friss diplomásként, a munkaerő-piacra kikerülve nem fognak a megfelelő nyelvtudással rendelkezni.

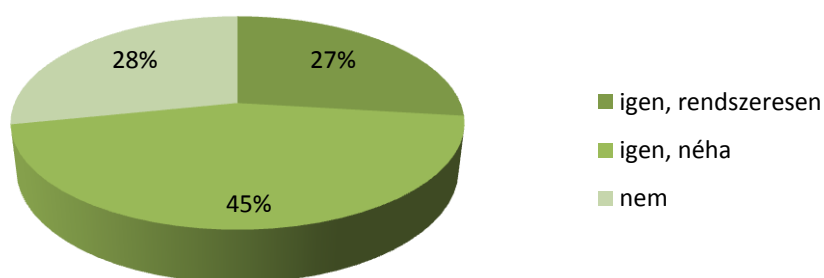
Ha van, hogyan készült fel a nyelvvizsgára?

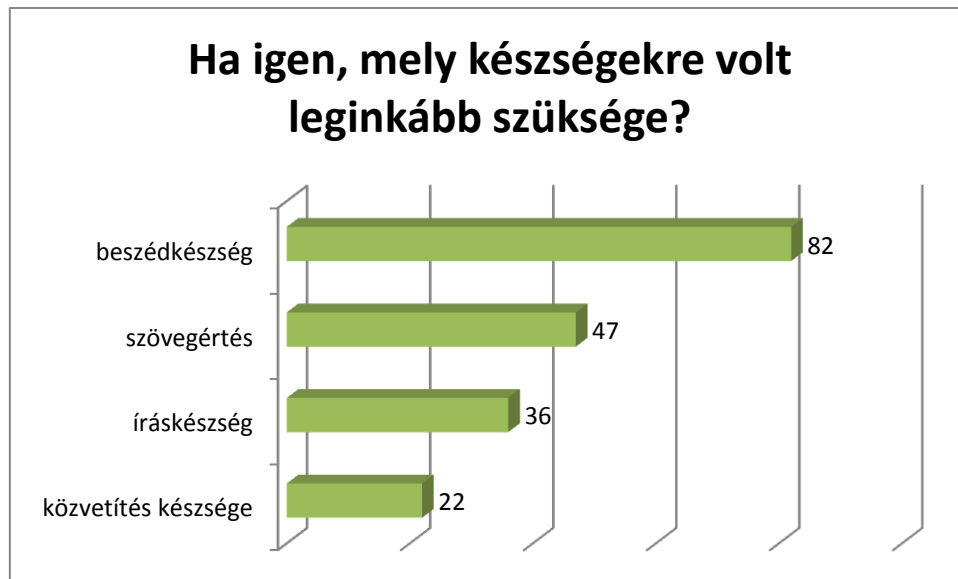

Ennél a kérdésnél több válasz is megjelölhető volt. A legtöbben az iskolai kereteket jelölték meg, mely a válaszadók összetételét nézve (53% hallgató) nem meglepő, ugyanakkor második helyen magántanár segítségét veszik igénybe a nyelvtanulók. De sokan készülnek önállóan, viszont az utolsó helyen szerepel a nyelviskola, mint felkészülési lehetőség. A válaszadók 55%-a egy válaszlehetőséget jelölt meg, 45%-a viszont kettő vagy több választ, ami azt jelenti, hogy a nyelvtanulók közel felének nem elég az egyféle, pl. iskolai oktatás egy nyelvvizsga sikeres letételéhez, azt ki kell egészítenie pl. magánórákkal, mely viszont igen költséges. Egyéb szöveges válasz a kérdésre nem érkezett.

3.2. Munkavállaláshoz kapcsolódó kérdések

Korábbi, vagy jelenlegi munkahelyén kellett-e használnia idegen nyelvi tudását?

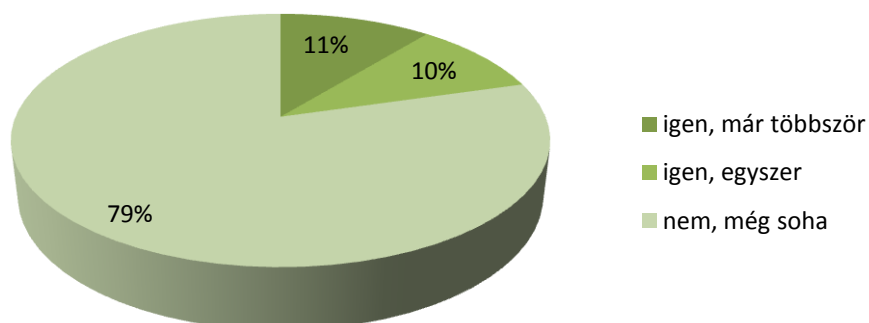
Ahhoz, hogy a válaszadóknak megkönnyítsük, és egyértelműbbé tegyük a válaszadást, az egyes készségekhez hozzárendeltünk néhány feladattípust, szituációt példaként a kérdőíven:

- beszédképesség (pl. szóbeli kommunikáció főnökkel, munkatársakkal, beszállítókkal, partnerekkel)
- szövegértés (pl. írott vagy hallott szöveg alapján válaszolni kérdésekre)
- írásképesség (pl. levelezés, fogalmazás, elemzés)
- közvetítés készsége (pl. fordítás, összefoglaló készítése)

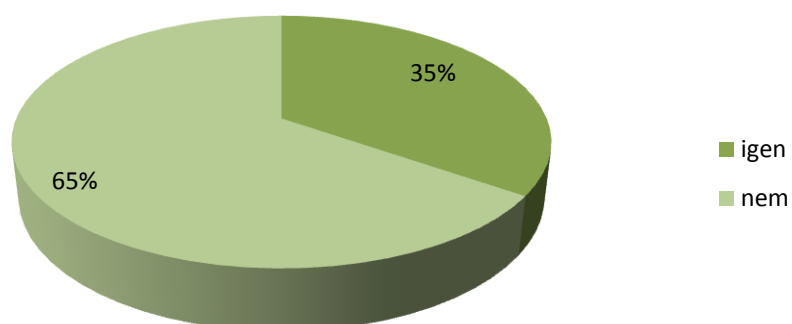
A kérdésre 114 fő válaszolt (akiknek korábban rendszeresen vagy néha használnia kellett idegen nyelvi tudását), és több válasz is megjelölhető volt. Megállapíthatjuk, hogy a munkavállalóknak kiugróan magasan (72%) leginkább a beszédképességre volt vagy van szükségük munkájuk során. A 82 főből, aki ezt a készséget jelölte, 49 fő (60%) kizárólag ezt az egy készséget jelölte meg. A közvetítés készségét jelölték meg a legkevesebben (19%), mely azt mutatja, hogy ezen készségre van legkevésbé szükség a munkahelyi környezetben. A fordítás készségének csökkenő szerepe az egyre több okos eszköz és egyre intelligensebb, már különböző kifejezéseket és mondat szerkezeteket is fordítani képes fordító szoftverek⁴ megjelenésével is magyarázható. De azzal a gyakorlattal is, hogy egy multinacionális környezetben sokszor minden kommunikáció idegen nyelven történik, így nincs szükség annak más nyelvre történő lefordítására.

⁴ Schmidtka Zoltán: Még okosabb lesz a Google Fordító
<http://www.technokrata.hu/egazdasag/dotkom/2016/09/28/meg-okosabb-lesz-a-google-fordito/>, 2016.09.28.
 Letöltés: 2017.10.08.

Dolgozott eddigi élete során külföldön?

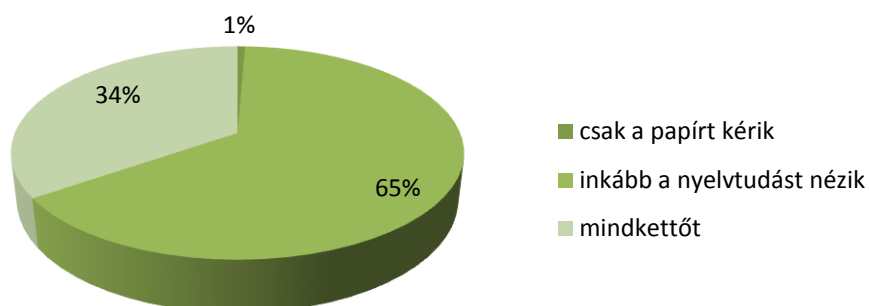

Ha nincs nyelvvizsgálja, utasították már el emiatt a pályázatát?

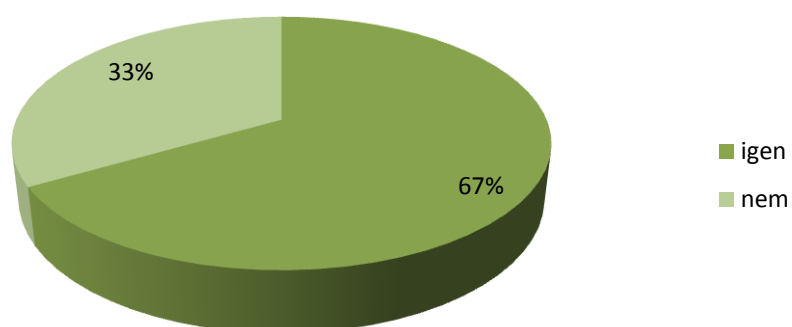

Erre a kérdésre 101 válasz érkezett, tehát sokan válaszoltak olyanok is, akiknek van nyelvvizsgálja. Ennek oka az lehet, hogy a válaszadónak már volt része elutasításban, de időközben megszerezte a nyelvvizsgát, így arra a kérdésre korábban igennel felelt. Eszerint a válaszadók egyharmadát utasították már vissza nyelvvizsga hiánya miatt álláskeresőskoruk során. Fontos tehát a nyelvvizsga? Vagy elég a nyelvtudás, és nem szükséges a papír? Vagy mindkettő fontos?

Ön szerint a munkaadók többnyire a nyelvvizsga papírt kérik, vagy a valódi nyelvtudást nézik egy interjú során?

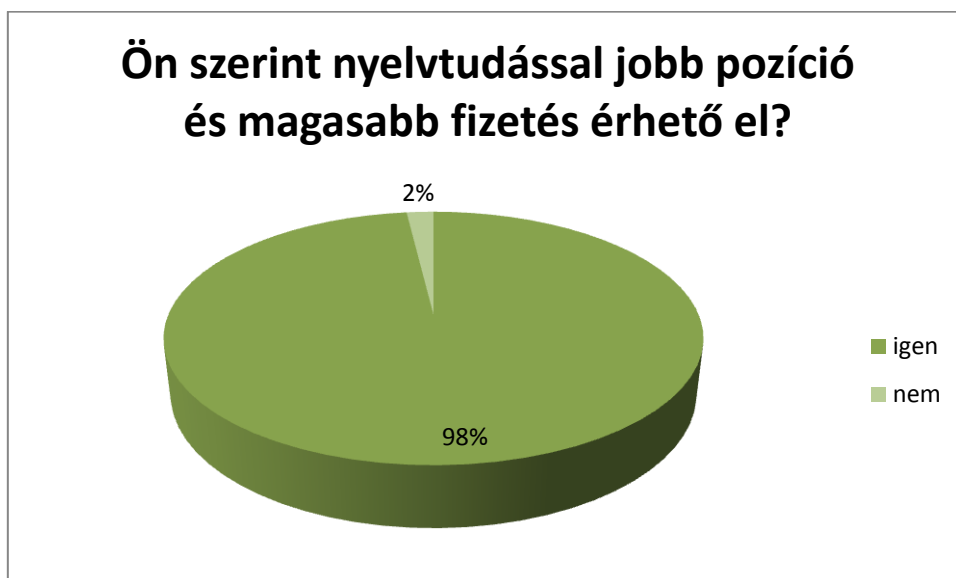
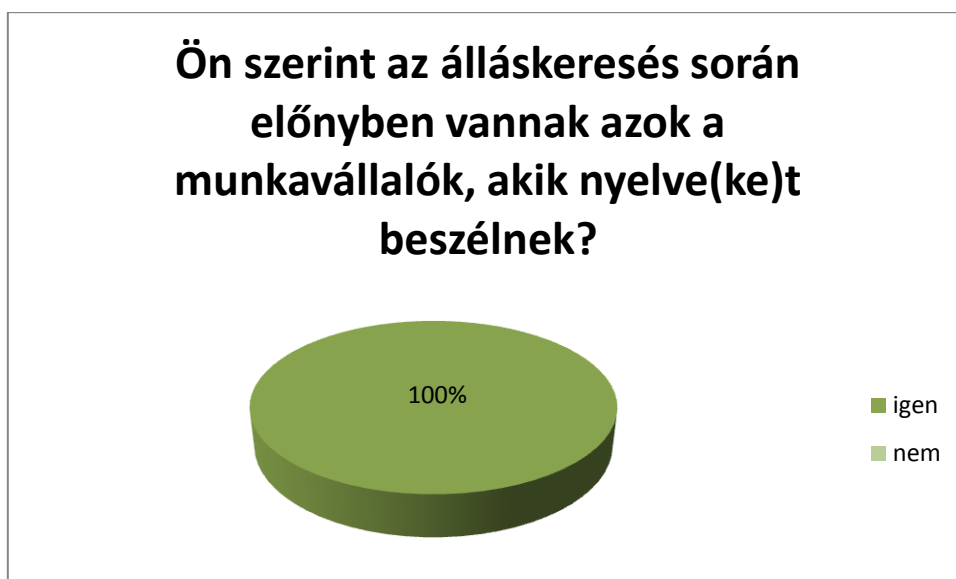
Jelenleg keres-e olyan munkakört, pozíciót, ahol elvárják a nyelvtudást?

Korábban már láthattuk, hogy a válaszadók 89%-a mondta azt magáról, hogy beszél valamilyen idegen nyelven, de csak 53%-ának van nyelvvizsgája. A fenti ábráról is azt olvashatjuk le, hogy – ha nem is ekkora különbséggel – többen keresnek olyan munkakört, pozíciót, ahol elvárják a nyelvtudást, mint ahányan nyelvvizsgával rendelkeznek, de kevesebben, mint ahányan azt mondják magukról, hogy beszélnek valamilyen idegen nyelven.

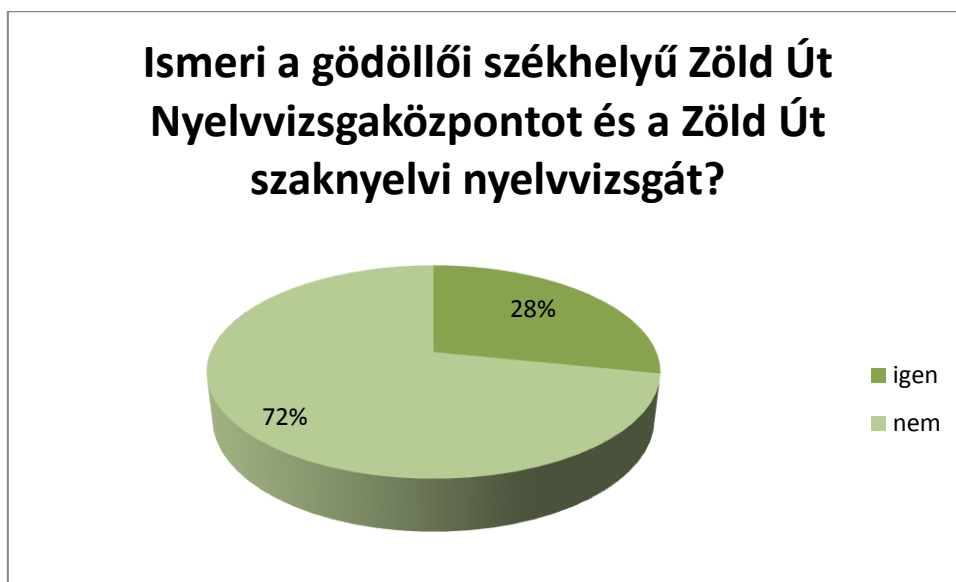
Jelenleg keres-e olyan munkakört, pozíciót, ahol elvárják a nyelvtudást?	Nem beszél idegen nyelven	Nincs nyelvvizsgája	Beszél idegen nyelven	Van nyelvvizsgája
Igen (104 fő)	7	39		
Nem (52 fő)			42	18

Érdekes azonban, hogy sokan (81%) azok közül, akik nem keresnek olyan munkakört, ahol elvárt a nyelvtudás, állításuk szerint beszélnek valamilyen idegen nyelven, 35%-uk pedig nyelvvizsgával is rendelkezik, ahogy azt a fenti táblázatban láthatjuk. Ennek hátterében többféle ok is állhat, például az, hogy annak ellenére, hogy a válaszadó állítása szerint beszél valamilyen idegen nyelven, sőt akár a nyelvvizsgája is megvan, mégsem érzi nyelvtudását elég magabiztosnak ahhoz, hogy egy nyelvtudást igénylő munkakört megpályázzon. Ha azokat vizsgáljuk, akik az Állásbörze regisztrációjuk során megjelölték azt (is), hogy „elsősorban nyelvtudást igénylő” állást keresnek (28 fő), azt látjuk, hogy közülük 96% mondja magáról, hogy beszél valamilyen idegen nyelven, és 57%-uk rendelkezik nyelvvizsgával.

Ritkán ennyire egybehangzó a válasz, főleg hogy két kötelező kérdésről volt szó, melyre mind a 156 fő válaszolt. Megállapíthatjuk, hogy egyértelműen előnnyel indulnak azok a munkavállalók, akik rendelkeznek a megfelelő nyelvtudással.

3.3. A Zöld Út Nyelvvizsgaközponttal kapcsolatos kérdés

A Zöld Út Nyelvvizsgaközpont ismertségét a gödöllői SZIE Állásbörzére látogatók körében is felmértük,⁵ ahol 69% volt az eredmény. Célunk, hogy ebben a régióban is minél több hallgató, munkavállaló ismerje meg a Zöld Út szaknyelvi vizsgát és választható szaknyelveit (gazdálkodási menedzsment, agrár- és környezettudományi, műszaki), és szerezzon szaknyelvi tudása mellé – azt bizonyítandó – komplex nyelvvizsga bizonyítványt is a fenti szakterületeken. Célunk továbbá az is, hogy eloszlassuk azt a tévhitet, hogy egy szaknyelvi vizsga nehezebb egy általános nyelvvizsgánál, és ezzel is ösztönözzük arra a leendő nyelvvizsgázókat, hogy inkább a szaknyelvi nyelvvizsgát válasszák, mely később sokkal hasznosabb lesz számukra.

⁵ Felmérés a Gödöllői Térség munkakeresőinek idegennyelv-tudásáról és nyelvhasználati szokásairól, 2017.05.03. http://zoldut.szie.hu/files/tanulmany_zoldut_20170503.pdf Letöltés: 2017.10.08.

4. Összegzés

Összegzésképpen elmondhatjuk, hogy **a térség munkakeresőinek több mint fele rendelkezik** valamilyen típusú és szintű **nyelvvizsgálattal**, és **89%-uk** mondja azt magáról, hogy **beszél valamilyen idegen nyelvet**. Ez az arány véleményünk szerint megfelelő, az országos átlaghoz képest pedig jóval magasabb. Ugyanakkor a munkavállalás során fontos a nyelvtudás minősége is, valamint a választott szakma speciális nyelvezetének, szókincsének, azaz a szaknyelvnek az ismerete, mert ebben az esetben fog **valódi előnyt jelenteni** a munkakeresés során a nyelvtudás. Szaknyelvi vizsgálattal a válaszadók csupán 14%-a rendelkezik. A jövő munkavállalójának a hasznos, és a gyakorlatban is alkalmazható nyelvtudás és nyelvi kompetenciák megszerzésére kell törekednie. Olyan nyelvvizsgát célszerű választania, amelyre való felkészüléskor a munkaerő-piacon a leghasznosabb fajta nyelvtudásra tesz szert. Ez pedig egyértelműen a **szaknyelvi idegen nyelvtudást** jelenti.⁶ A felkészüléshez legtöbbször az iskolai nyelvtanítást veszik igénybe, de második helyen a **magántanári segítség** áll, vagy a kettő együtt, párhuzamosan hozza meg a sikert.

A Zöld Út Nyelvvizsgaközpontnak megalakulása óta (2001) az a célja, hogy egy kommunikatív és életszerű nyelvvizsgát kínáljon, melyet a munkaerő-piacon is elismernek, és melynek megszerzésével azt bizonyítja a vizsgázó, hogy a munkavégzéshez kapcsolódóan hatékonyan képes kommunikálni írásban és szóban.⁷ Ennek megvalósításához folyamatosan kint vagyunk a „terepen”: fejlesztjük vizsgánkat, felméréseket végzünk vizsgázóink és célközönségünk körében, és évről évre olyan rendezvényeken is részt veszünk, mint a HVG vagy a SZIE Állásbörze. Ezeken a rendezvényeken láthatjuk ugyanis a valós piaci igényeket.

Felmérésünkből kiderült az is, hogy a **munkavállalók 72%-ának már kellett használnia idegen nyelvi tudását munkahelyén, és ekkor leginkább a szóbeli kommunikációs készségeikre (beszédkészség) volt szükségük**. Mivel a válaszadók 21%-a dolgozott csak külföldön, így ez az arány azt mutatja, hogy **a hazai munkahelyeken is egyre fontosabb az idegen nyelv ismerete**, és jobb pozíciók is érhetők el nyelvismerettel. Ahhoz azonban, hogy sikerrel tudjuk és merjük megpályázni a kiválasztott pozíciót, magabiztos nyelvtudással kell rendelkezünk. Ezen tapasztalatokat (is) felhasználva fejlesztjük folyamatosan vizsgánkat, hogy az még életszerűbb legyen, és aki a Zöld Út nyelvvizsgára készül, az ne a vizsgára, hanem az életre készüljön!

⁶⁻⁷ SZIE Felvételi Magazin 2017. 43. o. https://szie.hu/sites/default/files/files/felvi_magazin_2017.pdf Letöltés: 2017.10.08.

Szent István Egyetem
Zöld Út Nyelvvizsgaközpont
2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1.

zoldut@fh.szie.hu

+36 28 522 094

<http://www.zoldut.szie.hu>

<http://www.zoldutnyelvvizsga.hu>

<http://www.facebook.com/zoldut>

<http://zoldut.blog.hu>

© Gödöllő, 2017. október 9.